

ORADEA-MARE (N.-VĂRAD)
27 februarie st. v.
11 martie st. n.

Ese in fiecare duminică
Redacțiunea:
Strada principală 375 a.

Nr. 9.

ANUL XXX.
1894.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.
Pe $\frac{1}{4}$ de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei.

Unul și cel alt.

I.

Pe unul îl chemă Bărbucilă, pe cel-alt Răsucilă.

Mai în aceeaș vreme se născuseră la Ploești, Bărbucilă dintr'un inginer fără lucru și Răsucilă dintr'un avocat fără pricini.

Se întâlneau pentru întăia oară, pe băncile liceului Sf. Sava, și ceva de care nu-ș dau sémă îi atrase unul de altul.

— Ce face tată-teu? întrebă Bărbucilă.

— Nimic, răspuse Răsucilă, dar al teu?...

— Nimic ca și tată-teu.

D'atunci se iubiră ca niște frați și nu se mai despărțiră.

Băeții ăștia erau făcuți ca să se înțelegă, să se prețuiască și să se iubească; nu trebuia mai mult. Erau tot atât de deștepți, tot atât de uituci ca să nu știe aji ce au mâncat eri; le eră frică de superiori și unul lângă altul lucrau cu aceeaș încăpăținare prostăscă. În clasă nu străluciau nici în cap nici în coddă; erau totdeauna în cinstita mijlocie. Când Răsucilă eră al trei-spre-decelea la compoziție, Bărbucilă eră al patru-spre-decelea, și vice-versa. Răsucilă-Bărbucilă, Bărbucilă-Răsucilă, aceste doue nume nu se deslăpiau și într'una își răspundeau unul altuia precum «*Vobiscum*» latinește răspunde lui *Dominus*.

Trecură esamenele cu bine, apoi se inscrieră la facultatea de drept, unde își aleseră aceeași profesori.

Nici cel mai mic nor între ei, nici odată nu se certau; pricepeau lucrurile

intr'aceiaș chip, și amândoi erau cu totul streini de originalitate.

Cum sfârșiră dreptul cu destulă greutate nu e vorbă, remaseră pe rënd fără tată. Răsucilă se cerni întăiu; Bărbucilă îl consolă pe cât putul. După câțva timp, veni rëndul lui Bărbucilă. Se întâmpă scene mișcătoare. Mumele muriseră de mult, rudele stau în provincie. Răsucilă și Bărbucilă fură nevoiți să-și servescă unul altuia de familie: prietenia lor eră demnă de pildă, trebuia dar să izbutescă în această însărcinare nobilă.

Se instalară în aceeaș casă, Răsucilă în catul întâi, Bărbucilă în catul al doilea; pe urmă, cu tôte că aveau destule venituri, căutară o ocupație ca să nu stea cu mâna în sîn.

Administrația îi ispiți. Concurară la ministerul instrucției publice unde fură primiți ca arhivari. Liniștiți și satisfăcuți, trăiră bine, aveau puțină ambițiune și erau băeți cum se cade. Duminica, véra, se duceau să vedă fortificațiile; ierna se duceau la teatru, rideaau mult, petreceau în acelaș loc, și în acelaș timp. Răsucilă ridea ha! ha! ha!.. Bărbucilă ridea hi! hi! hi! dar hohotele lor de ris erau sincere.

Sânt ómeni car găsesc viața amară, ei o găsiu dulce.

Drept opt ani de țile, se făcură șefi de birou. Se felicitară unul pe altul. Dar, ceva mai pe urmă, prietenia lor fu grozav de compromisă. Răsucilă, nerecunoscătorul Răsucilă, părăsi întâi stindardul, se amoreză nebun după o vëduvă tineră, — și, poftim, că se și cunună cu ea.

Dar ceea ce eră să le strice prietenia, o strînse și

DANS DIN HELGOLAND.

mai mult. Domiciliul conjugal al lui Răsucilă deveni în curând un iad curat în care tinera văduvă eră dracul principal. Doi ani de viață d'asta sătură pe Răsucilă: un divorț bun îi inapoia siguranța de becher. În sinul sincer al lui Bărbucilă își vîrsă focul.

— Remâi cu mine, dișe Bărbucilă emoționat.

— Da, în totdeauna; n'o să ne mai despărțim.

Dis și făcut. Luară o casă împreună și angajară o bucătăresă. Trăiră unul pentru altul, și găsiră fericirea de alta-dată. Cu tôte că îmbetrâniseră, cu vremea, rămăseseră inse cu idei negre. Ideile astea îi apucau pe când beau caféua; se gândiau la mörte și oftau.

— Mi-a venit o idee, dișe într'o di Răsucilă.

— Și mie tot așa, dișe Bărbucilă.

— Când voi muri, urmă Răsucilă o să-mi pară greu de tine, dragul meu prieten.

— Tot așa diș și eu, dișe Bărbucilă.

— Și d'aia m'am gândit să te las moștenitorul meu.

— Și eu tot așa...

Discutară împreună chipul ca să-și pue în execuție ideia lor. Nici unul nici celalalt nu eră partisanul testamentului scris cu mâna. Se pöte pierde, séu îl pöte furá. Se duseseră dar la tribunalul de notariat ca să li se legalisese actul și indată ce sfêșiră eșiră bucușii cu el în busunar.

— Iată-ne rude acum, dișe Bărbucilă.

— Ca niște frați dișe Răsucilă.

Și se sărutară de mai multe ori.

Dar când isprăviră cu sărutările acestea frățești, se întörseră unul la altul cu o privire bănuitoră.

Și unul și celalt cređu că e sărutarea lui Iuda.

II.

Töte astea începură cu o înțepătură.

— De ce m'a pupat el așa? se întrebă în parte și Răsucilă și Bărbucilă. De sigur pentru că e mulțumit și șcie că o să me moștenescă... Bucuria asta e nerușinată...

Își ascundeau bănuelile... Nici odată Bărbucilă nu fusese mai drăgostos cu Răsucilă și Răsucilă cu Bărbucilă... Se întreceau cu ingrigirile, se pândiau unul pe altul și-și diceau:

— Da, da, cređ c'o să mor!...

Înțepătura mergea din ce în ce mai tare. Întrebuntau tôte șiretlicurile ca să se prepare. Își făceau întrebări piezișe, vorbiau falș ca să afle adevêrul și-și ascundeau adevêrul sub masca ingrigirei.

Și următörea convorbire se întemplă:

— Ești cam galben ađi, nu cumva ești bolnav?

— Nici de cum... N'am fost nici odată mai bine ca acum... Dar bêtânul meu?...

— Nu sînt mai bêtân ca tine.

— Așa e... Dar mi se pare că nu respiri bine.

— Nici de cum; aș puté să cânt cu trombonul.

Altă convorbire:

— Ta-teu a murit de congestie.

— Da, și al teu tot așa...

— Erau de aceeaș vîrstă.

— Da... Ah! Tată-teu eră zdravăn.

— Al teu tot așa.

— Mi se pare că asta te supără.

— Aida de! Sînt mulțumit că ta-teu a fost sănêtos, căci și tu ești. Ești așa de zdravăn că o să trăești o sută de ani.

— Vrei să diți de tine... Șcii bine, am fost bolnav de vîrsat!...

— Așa e... Și eu am fost... Nubagi de sémă că tușesc?

— Nu; dar me dor pântecele.

Și amêndoi aveau acelaș gând:

— De ce me întrebă el? speră c'o să mor eu în-têi, ticălosul... să nu ne laudăm, să-i lăsăm speranța... Înțelepciune... C'apoi...

C'apoi ce?

Înțepătura se făcuse rană. C'apoi ce? Ei, uite, o să-și pierdă răbdarea și o să recurgă la mijlöce criminale ca să puie mâna pe moștenire.

Cunoșcea în sfêșit amărăciunea vieții; nici o miere, acum: numai fiere.

Peste di observându-se mereu pe furis, își însuflețiau gândurile cele negre; nöpöta visau visuri urite.

— E adevêrat, se gândiau Răsucilă și Bărbucilă, are nevoie să me dea dracului.

Și, indată, le veniá ideia de omucid:

— Aș fi prea prost să las să me strîngă de gât ca pe o öie! Are gânduri rele... Să ne ferim.

Cum?

— Trăim prea strîns, dișe Răsucilă.

— Prea, prea, deșu așa, dișe Bărbucilă.

— Dêcă am petrece nițel?

— N'ar fi greu...

Și începură să petrecă.

— Sînt sigur că n'o s'ö pötă duce, se gândiseră Răsucilă și Bărbucilă.

Se îmbetău unul și altul și se întorceau clătînându-se, într'o stare fără stare.

— Sînt bolnav, se gândiá Bărbucilă și Răsucilă, dar el e mai mult ca mine.

Intr'o nöpöte eșiră dintr'o cârciumă pe o plöie grozavă...

— Uitel îngână Bărbucilă, mi-am pierdut umbrela.

— Și eu tot așa, dișe Răsucilă.

Lăsară să fie plouați până la öse; dar fiecare își dicea:

— O să-l ia dracul.

Amêndoi se imbolnăviră de bronșită de care se vindecară, dar cu multă greutate.

— Nu-i bun mijlocul ęsta, își dișeră ei, trebuie găsit alt ceva.

Sub cuvênt că se vestesc de primejdie, se împingeau ca trädătorii în piciórele cailor, strigând:

— Bagă de sémă.

— Fereșce-te.

— L'aș sugrumă cu plăcere, se gândiau Bărbucilă și Răsucilă, dar e mai tare ca mine.

Deodată părură că se astêmpără.

III.

Intr'o diminêță, se aședară la mésză, ca să dejuzeze; Răsucilă se grăbi să ia sticla cu vin ca să-i törne lui Bărbucilă.

— Nu, nu, mulțumesc! dișe Bărbucilă, me döre stomacul, o să béu numai apă.

— Apă? repetă Răsucilă care se înveseli grozav.

— Da, numai apă.

Și Bărbucilă își turnă un pahar cu apă.

— Vrei și tu Răsucilă?

— Nu, nu, mulțumesc! dișe Răsucilă; sînt prea slab și o să béu numai vin.

— Numai vin? repetă Bărbucilă care se înveseli și el grozav.

— Da, vin.

Și Răsucilă își turnă un pahar de vin. Tăcerea fu mare; mâncară zimbînd. Ceva îi apăsă .

— Dragă Răsucilă!

— Dragă Bărbucilă!

— Măncau mereu, nu beau inșe de loc. Zimbiau, dar cu duioșie. Erau cu lacrămile în ochi.

— Bietul Bărbucilă!

— Bietul Răsucilă!

— Nu bei?... .

— Ba da... dar tu?... .

— Și eu... .

Își luară paharele și le duseră încet la gură, uitându-se unul la altul.

Nu mai zimbiau. Gura lor se strîmbă, fruntea li se sbârcise, mânilor le tremurau. O să bé.

Acelaș țipet eși de-odată:

— Nu bé! strigară Răsucilă și Bărbucilă.

Se ridicară repede, ca împinși de resort. În emoțiunea lor lăsase să le cadă paharele. Muți, se uitau unul la altul.

— Cum, și tu?

— Da, și eu.

— Otravă?

— Arscnic?

— În vin?

— În apă?

— E grozav!

— Inspăimântător!

Și remaseră tăcuți în ororea situației lor. Le eră rușine unul de altul, nu se mai priviau. În sfârșit întorseră capul încet. Se uitară cu asprime la început; apoi figurile se descrețiră:

— Răsucilă!

— Bărbucilă!

— O idee... .

— Și eu una... .

— Aïdem la tribunal... .

— Ca să rupem actul de donațiune... .

— Bravo!... .

DUMITRU CĂMPULUNGEANU.

Schinteia.

La măsă trist și gânditor
Me pierd din astă lume,
Dar totuș spun incetîșor
Un nume.

Și me tot mir cum s'a făcut
Sub tîmpla-mi obosită,
Numirea ta, de s'a născut,
Ispită!

Ea stăpânește ne 'ncetat
Și inima-mi și gândul,
Muncindu-le ne 'nduplecat
De-a réndul.

Jurasem ca să isgonesc
Din piept ori-ce simțire,
Și fără voce te hrănesc,
Iubire!

Văpaia lui me arde 'n sîn,
Și mintea mi-o cuprinde,
Și 'n sânge deul cel păgân
M'aprinde!

De jurămînt, am și uitat,
Pe buza mea tresare:
«Atât de mult m'ai fermecat
Visare!

Că nu femeie din pămînt
Te-arăți vederei mele,
Cu ochii rupți ce par' că sînt
Din stele;

Dar cum Astărte resărînd,
Trup alb, din verde mare,
Așă făptura ta zimbînd
Mi-apare!

Atunci uitând nefericiri,
Urît, singurătate;
Simț iarăș pieptul la iubiri
Că-mi bate.

Intineresc și me preschimb,
Ingenuchez spre tine
Ce respândești din ceresc nimb
Lumine!

Uit că iubirile se sting,
Cu diua ce s'arată;
Că trupu-ți fraget cum l'ating,
Me 'mbetă!

Ah! decă mîne al teu pas
Porni-va pe-altă cale,
Să-mi bată trist al morții cias
De jale.

Dar... nu vei ști că te iubesc!...
Din tînc-aleg schinteia...
Imagina-ți, și isgonesc
Femeia!

E sufletu-ți intipărit
Ce 'n chipul teu îmi vine!
Și câte nopti s'a 'ndrăgostit
Cu mine!

Și câte nopti m'au sărutat,
Pe fruntea 'nferbîntată;
Cînd m'apucă neînfrînat
De-odată

Un dor nespun, neîntrecut,
Pe urma ta ușoră
S'alerg și urma să-ți sărut,
Feciură!

Peste făpturi aromitor
Odihna se așterne
Și somnul visele din sbor
Le cerne.

Deștept, eu visul mi-l zăresc,
Cu el o 'ntrégă lume;
Căci îmi surîde, și-l numesc
Pe nume!

MIRCEA C. DIMITRIADE

Trandafirul.

De Gaston Schaedler.

Mișelul!... Ticălosul!... ășe paznicul bătrân oprindu-se în fața unui mormânt. Prea de tot! Nici odată nu i se întâmplase ce i se întâmplă de vr'o câteva zile.

Cu toate acestea nu era paznic de eri de alaltăeri, nu umblase de puține ori pe potecile tăcute! Erau vr'o zece ani de când moș Ion, soldat vitez, plecase dela reghiment. Era în multe locuri rănit și drept resplată pentru slujbele ce adusesese țării, îi dăduseră neînsemnatul loc de paznic al cimitirului dela Ivry. Cum era flăcău bătrân, fără familie, când se despărți de camarazii sei, se pomeni singur în lume, — fără altă dragoste afară de cea pe care o simția pentru medalia militară ce purta pe pept — și începui să iubescă cu adevărată iubire mormintele încredințate pazzei sale.

Incet-incet ele se făcui vieta lui, le prețuia ca o proprietate a lui, șcnea pe din afară ce scunea pe crucile de lemn or pe cele de pētră. Mormintele îi erau familia, prietenii, reghimentul și plimbându-se printre ele incet, obișnuit cu strigătul pașilor sei pe nisip, ăilele îi treceau într'o liniște fericită.

Dar fericirea lui perise; de-odată vieta lui așă de dulce, fusese otrăvită, o durere nemărginită îl chinuia, îi umplea inima, și mânia îi făcea sângele să fierbă: moș Ion băgase de sēmă că îi fură cineva podōbele mormintelor!

Lovitura era tare! gāndi cu inebuneșce; cine fură, nu fură medaliōnele de aur, nu fură lucrurile de preț, ci cum puneu pe vr'un mormēt nișcāi flori, care mai amintiau vieta veselă, și că cei cari rămāneau nu uitau, o mână nelegiuită pāngăria amintirea sfântă, smulgea florile cele mai frumoșe și colțul ce rămānea gol parea că strigă: Hoții!

Cu pumnii înclēștați resufflând repede, moș Ion sta înaintea mormētului neputēndu-și luā ochii dela el. În sēra trecută, era fōrte frumos, o grădină drăgālașe, încântătoare, colț perdut în nemărginirea în care e bine să dormi somnul de veci. Vail ce schimbare! Ai fi ășis că a trecut o cētă de hoți, peste pāmēntul sfânt lāsând în urmā-le, ca Hunul Atila, jale și pustiire!

Mânia și un mare desgust cuprindeu pe bătrānul soldat, se simția mirat, și pe fața-i sbircitā curserā doue lacrimi mari.

Mișelia acestei nelegiuiiri trecea peste marginile inteligenții sale, îl incremenia și nu se mai gāndi decāt să prinđă pe hoți!... și!... mânia-i se intindeu și pumnul se repeđia cu putere în vēzduh, amenințānd pe necunoscut.

Plecā dānd cu bățul în pietre și făcēndu-le să sarā în sus.

II.

Cotind pe o potecă, moș Ion vēđu o fetiță; era zdrențerosă de tot și plină de noroiu. Călcă cu picioru-i gol pe o piētră ascuțitā, și dete un țipăt de durere; se oprī o clipă, pe urmā uitāndu-se impregiur, neliniștitā o pornī înainte.

Paznicul urmā de departe corpul acela mic pe care-l legānă vēntul; gāndia să fie vr'o cerșetōre dintre cele pe care le trimit părinții lor ticăloși prin cimitire ca să induioșeze pe cei cari vin și să-i facā să le dea câte ceva. De-o dată obrajii lui se înroșirā, ochii strā-

lucirā de mânia. Vru să strige, dar înăbușit de emoțiune nu putū; nemișcat vēđu pe fatā plecāndu-se pe un mormēt și apucānd cu mânia un trandafir pe care-l scuturā tare și-l scōse din pāmēt.

Se sculā în sus, îl strînse în brațe, și fugī drept înainte impedicāndu-se, aprōpe să cadā, sgārindu-și piciorēle fără să dea un țipăt de durere. Se ducea nebuneșce de repede, fără să vēdā nimic, fără să audā inapoia sa respirația repede a bătrānului paznic care o urmā cu greu și ingānā printre dinți: «Ahl hōto, am să pui mânia pe tinel... ce-am să-ți faci!»

III.

Când ajunse moș Ion, tocmai în fundul cimitirului, în colțul grōpei obșteșci, fata căduse în genuchi înainte unui mormēt care nu se potriui de fel cu celelalte; cu toate acestea n'avea decāt o cruce mică de lemn înfiptă reu în pāmēt. Dar în giurul ei era o mulțime de flori ca pe mormintele cele mai bogate.

Paznicul mirat, se oprise și se uitā la bieta fatā mai mult culcatā decāt ingenuchiatā pe pāmēntul înghețat; ea spunea tare niște cuvinte neînțelese, gemea plāngător, și lacrimi mari îi curgeau pe amēndoi obrajii. Ridicā capul, își impreunā mânia și glasul seu copilăresc se audī tremurător dicēnd cuvintele acestea, care resunarā într'un chip ciudat în tăcere:

Muma noastră care ești în ceruri...

Sărutā trandafirul pe care-l pusese alături, și pe urmā săpānd pāmēntul cu unghiile impregiurului căroru se ivirā picături de sânge, făcū o grōpă și-l resădi. Inapoia ei, instinctiv, moș Ion își scōse șapca; dar cu un gest necăjit și-o infundā iar pe cap, părēndu-i reu de simțiciunea aceea fără cuvēt, făcēndu-se singur prost, și hotărīt să sfērșescā odatā, puse cu asprime mânia pe umērul fetei, o întōrse spre el și strigā cu glas infrișător:

— Te-am prins, hōto!

IV.

Speriatā, părēnd că se deșteptā dintr'un vis, copilita ridicase capul cu fața-i vēnētă, cu nasul roșit de frig; vēđu fața încruntatā a paznicului și în urechile sale rēsună un glas gros amenințător: »hōto!»

Atunci dete un țipăt, vrū să fugā, dar incremenitā de spaimă, remase țintuitā locului, dinții îi clānțānirā, tot corpul începui să-i tremure și ochii ei mari, spāimānțați, se pironirā în ochii paznicului.

El își mai indulcise glasul; acum i se parea cu neputință să fie al unei ticăloșe capul acela frumos, și căutānd cuvinte blānde, ca să n'o sperie, cu un ton aprōpe desmierdător, o întrebā. Dar copila nu vorbiā; atunci mânia îl cuprinse iar, și ridicānd mânia amenințător, ășe:

— Aide, spune... or...

Nu sfērși, căci, fără să facā vr'o mișcare ca să fugā, fata, așteptānd să dea în ea, își plecā capul, și el se oprī cu mânia ridicatā, roșindu-se, ca și cum ar fi sevērșit o faptā rea.

În sfērșit fata mișcā buzele; vru să vorbescā, dar plānsul o inecā și nu putū scōte un cuvēt. Zdrobitā de emoțiune, căđu în genuchi, intinđēnd mânia, arātānd cu degetul negru de pāmēt, cu un gest desnădăjduit mormētul pe care începuserā să zimbescā trandafirii resădiți.

Moș Ion nu pricepea nimic, dar totuș eră mișcat. Mânia îi trecuse mai de tot în fața copilei aceleia cu infățișarea așă de nenorocită; își uită supărarea, o ridică de jos, o strânse la piept și încăldându-i capul în mâinile sale, îi vorbi la ureche incetinel:

Oftăturile îi tăiară vorba, pe urmă culegându-și toate puterile, strigă:

— A murit mama, dle; cioclii au adus-o aici... eu vreau să-i aduc flori.

— Dar tatăl teu? ... întrebă paznicul căruia emo-

ÎNTĂLNIREA.

— Aide, spune fetiță dragă, nu-ți fac nimic, uite-te la mine, nu sînt așă reu! Nu mai plînge și spune-mi de ce iei flori de pe la morminte și le aduci aici?

Atunci copila cu un glas sfășietor ingănă:

— Mamii îi plăceau florile mult, dle.

țiunea făcù să-i tremure glasul.

Copila se uită la el cu o mirare nevinovată, și nepricépînd întrebarea urmă împreunându-și mâinile:

— Nu știu!... nu știu!... Eu știu pe mama, numai pe mămicuța mea! Ah! dle, lasă-me să-i duc flori!

De-odată paznicul ridică pe copilă în brațele-i nervoase, o strânse pe inima lui, și lăcrămând și el, o sărută de nenumărate ori.

— De ce nu spunei, draguță? de ce? Va să zică îți plăceau florile mumiilor tale? ei, iacă de acum nu vei mai fură!... Aide cu mine; grădina mi-e plină de flori, aidem să le smulgem, și pentru că-i plăceau așa mult, să i le aducem ei... mămicuții tale!

— Da?... ău?... ăse fetița a cărei față se însenină; și cu mâinile ei micuțe luă de gât pe bătrân și sărutându-l cu pornire, ăse cu o dragălașie fără sémén:

— Te iubesc mult!

Apoi, fôrte serioasă alunecă jos, și cu ochii cătră cer, cu fericirea pe față, ăse tare rugăciunea ei instinctivă:

Muma noastră care ești în ceruri!...

Și paznicul, ingenuchiând lângă ea, șopti:

— Biéță hôtă!... fiind că te-am prins, nu vei mai avé să te plângi: vei fi copila mea.

DUMITRU STĂNCESCU.

Poesii populare.

— Din comuna Sînd, Turda-Arieș. —

Șăunaș mândru rotat,
Unde mergi bade gătat?
— La mândruța dintr'un sat.
— Du-te bade, du-te tare,
Că mândruța ta mai móre,
Frate-so-i ține lumină,
Mă-sa-i taie pe obraz,
Tată-so-i face sălaş.
Cât-ce 'n casă s'o băgat,
Ea din graiu o cuvântat:
— Stinge frate lumina,
Maică nu tăiă pânza,
Și-i spune și la tata,
Să nu strice scândura,
Că io n'oiu repausă,
Făr mi-o fost dor badea.

Frunză verde doi bujori,
Vai de maica cu ficiori,
Că plânge de multe ori,
Dacă vine-o cătănie,
Remâne maica pustie,
Frunză verde de pe-o trócă,
Merge maica și se rógă,
La frunđuța de bujor
Și la domnul țu-maior,
La frunđuța de bostan
Și la domnul căpitan,
Domnule, cătană-alésă,
Slobođi-mi ficioru-acasă,
Că iérba-i mare de cósă
Și grăul de secerat
Și ficiorul de 'nsurat,
Mândră-sa de măritat
Și mândră-sa șede 'n pat,
De jele și de bănat.

Bade, bădișorul meu,
Că tu bade asă-i gândit,

Că tu decă mi-i urí,
Io portu mi-i l'oiu cerní,
Dapoi de cum să-l cernesc,
Mai tarce mi-l soponesc,
Cu sopon dela Brașeu,
Măi bădiță 'n butul teu,
Cu sopon dela Turda,
Bade, pentru dta,
Ș-oi luá oluțu 'n mână
Și m'oiu duce la fântână
Și-oiu păși din pași răruf
Și mi-oi căpétá draguf,
De n'a fi bade ca tine,
Lasă fie-a mea rușine,
De n'a fi ca dumnia-ta,
Lasă fie vina mea!

Pe sub póla pădurii,
Merge badea-a hăitui,
Da ăo șciu ce-a dobândi,
Șéréle varmeygii,
Da ăo șéréle is grele,
Că sânt noue fonți in ele,
Fonții trag șéréle jos,
Me mir bade cum le porți,
— Da' nici ele nu-mi par grele,
Până véd mândrele mele.

Culese de:

VASILIU MICUȘAN.

Macșime și reflesiuni.

A-și luá soțią și a deveni prin acésta sărac e nebuție și crimă; a da viéță la niște proletari e una din cele mai grele responsabilități cu care se póte încărca un bărbat.

*

A se insurá pentru a avé o femeie frumoșă séménă mai totdeauna vëndărei dreptului de ereditate pentru un blid de linte.

*

Pentru de a-ți luá cu demnitate o soție, trebuie să ai indoit atăta sănătate, putere și venit, decât e absolut de trebuință

*

Décă o fată tineră crede că face o faptă eroică, când pentru a fericí pe părinții ei, se mărită cu un bărbat ce i-e antipatic, apoi se înșélá enorm. Nici autoritatea tatălui, nici binecuvântarea mamei nu pot inlocuí amorul și multe din aceste eroine devin adultere.

*

A luá un bărbat, pentru că o femeie trebuie să se mărite sub tóte impregiurările, e unul din prejudețele cele mai próste și periculoșe.

*

Civilisațiunea modernă ofere incetul cu incetul amicabila posibilitate de a trăi nemăritată și fericită.

*

Graba in afaceri de amor e asasinarea fericirii viitoare.

*

Așteptarea inlătură capriciile și întăreșce amorul adevărat; ea ucide amorul fals și preface pe cea adevărată in uriașă. A așteptá insemnézá: a fi sincer, prudent, bun și virtuos.

Traduse de:

CAMIL B...

SALON.

Intâlnirea.

Salónele dómnei Crineanu nu mai încăpeau de prietini intimi ce se adunaseră cu prilejul zilei sale onomastice.

Intr'un salon se danță, in atlele se convorbía, in altul stau cei plictisiți, cei bătrâni pe cari nu-i mai fermecă nimic: nici danțurile repeđi, nici ochii frumoși, nici vorbele frumoșe. Acești din urmă se indeletniciau cu căscatul și cu picotarea.

Mulți din ei dormiau cum se cade visând la vremurile trecute.

Și fiind că pentru mulți asemenea lucruri sânt o distracție, stăpâna casei îi lăsă in pace.

In o cameră mai lăturașe se vorbeau următoarele:

— Când ai venit dela băi dle Perozene?

Perozeanu cu glasul tremurător, galben la față și cu totul pierdut, cu ochii nemîșcați și pironiți asupra Elvirei care-l întrebă, îngână:

— Sânt numai trei zile de când am venit, dnă.

— Ai auđit, nu me indoiesc, că in lipsa dtale m'am căsătorit.

La auđul acestor cuvinte, Pirozeanu făcú o mișcare și tremurăturile mânilor deveniră și mai pronunțate.

El voi să ăică ceva; n'avú inse putere.

Elvira se ridică in sus și se apropie de densus luându-l de mână:

— Da, m'am măritat; am fost silită.

Am fost fermecată nu știu de ce. S'a indeplinit póte sentința vre unei ursite rele... Eu nu știu cum am primit să intinđ mâna acelu monstru. Mi-a intins-o de sigur o putere nevedută și monstrul s'a grăbit să mi-o apuce, să mi-o strîngă, să mi-o invinețescă. Plânge-me, Ionel, dragă Ionel. Nu me acasă de loc. O lacrimă a ta mi-ar stinge tot focul ce-mi arde inima.

Perozeanu încă tăcea.

Elvira se lipi de densus și nu mai ăicea nimic. Suspină numai cu atăta putere, încât i se putea observă zvěcniturile pieptului.

Din ochi i se lăsă in jos pe obraji câte o lacrimă mare care eră urmată repede de alta, intocmai cum se deșiră niște bóbe de mărgăritar pe mătasea trandafiré.

Ionel o iertase de mult, lacrimile îi ștersese totul.

Eră acum tot așa de fericit ca in primele zile ale iubirei lor. Nu ar fi putut pentru tótă lumea să-i facă cea mai mică imputare acestei ființe care-și uitase pentru un moment jurămintele date lui, amorul ce avea pentru el; care călcase in picioré un trecut lung de iubire. O privi cu niște ochi de frate in care nu se zăriră de loc ură. Vēđându-l cineva astfel, ar fi jurat că el nu șcie nimic de cele petrecute in lipsă-i. Și ea la rēndu-i părea că uitase totul. I se părú că se află cu vre-o câteva luni inapoi; ideea că e căsătorită îi pierise din minte. Sufletu-i eră ușure, fericit. Unele ilusii mórte reuășeau. Tóte acestea sub farmecul privirei lui Ionel. Își aminti de tóte convorbirile lor, de tóte planurile, de tóte glumele lor. Trecutul întreg le trecea la amēndoi pe dinaintea ochilor ca tablourile frumoșe dela o panoramă.

Vedeau tablouri luminate de lună, cu trei mirosi-

tori, cu alei de plopi, cu bănci vechi de scânduri aședate prin stușururi intunecóse. Și urechile amēndurora păreau că sânt pline de șoptirile lor de altă dată.

Acéstă stare de estas ținú câteva minute, apoi amēndoi se deșteptară.

Prin sală se auđiá glasul soțului Elvirei.

Cu pași greoi, și mormăind din gură el se retrăgea in camera unde se aflau cei plictisiți. Indată ce intră acolo începú sa cașce și adormi.

In salonul cel mare danțul eră in furia lui, părechile tinere sburau una după alta; valsurile lui Strauss le punea aripi.

Elvira stând in față lui Ionel îi neteđiá pērul pe frunte, îi citiá in ochi tótă bunătatea sufletului lui.

— Unde sânt iluziunile nóstre?

— Au murt!...

— Unde sânt speranțele nóstre?

— Au murit!...

— Unde e amorul?

Ionel voi să ăică ceva dar se oprí.

Buzele i se opriră de obrazul alb și mătăsos al Elvirei și sărutarea acéstă îl imbētase, îl zăpăcise.

Ea îi șterse ochii cu batista. Ochii lui se umeđiră iarăș de lacrimi; apoi le lăsă să curgă.

Prin sală se auđi o voce grósă care strigă:

— Elvirol!

Eră soțul ei care voiá să plece.

Ea se depártă de Perozeanu.

Glasul ce rēsunase prin sală eră trîmbița care o chemá să-și reia jugul greu al suferinței și al uritului.

Peruzeanu o ținea de mână; ea se luptă să scape. Când el o lăsă, ea nu putea să plece. I se părea că merge cătră o prăpastie și pașii îi tremurau; i se părea că se desparte de fericire.

Vocea soțului se auđi pentru a doua óră și mai ingrozitoare și mai răgușită.

Credea că strigătul acesta vine d'a dreptul din iad unde sufletul ei este pentru veci osândit să sufere.

Privi cu tótă dragostea de care îi eră plină inima la iubitul ei Ionel, apoi începú să-l sărute, repede, repede, de dece, de douedeci de ori, pe ochi, pe frunte, pe obraji. Nu șciea decă are să-l mai intēlnescă. — Voiá să-și inece sufletul in fericire.

In cele din urmă eși.

Soțul ei nu mai eră in sală; se scoboríse jos și o așteptá la scară.

El o priviá mereu la față, îi vedea ochii roșii și fața fórte schimbată, dar nu-i ăicea nimic.

Își rezervá s'o dojenescă acasă.

Își imaginá pe drum, in mintea lui de monstru, cum s'o certe, cum s'o facă să plângă.

Indată ce ajunseră acasă, o întrebă:

— Îți sânt ochii roșii dnă, pentră ce ai plâns?

— Am vorbit de morți!... respunse ea, cu ochii umeđi.

DIMITRIE TELEOR.

Să ne 'mpăcăm.

Ți-am furat o sărutare,

Și de-atunci te-ai supērat...

De vrei să te 'mpaci, — sânt gata

Să-ți intorc ce Ț-am furat!

GHEORGE DIN MOLDOVA.

Operă italiană seu operă română.

În timpul din urmă s'a pornit la București o mișcare pentru a formă opera română. Relativ la acestu-neasta asta cetim în revista «Arta» din Iași:

În țera noastră, ca și în toate părțile aiurea, cele întei accente de operă se au resunat au fost italiene; un merit ce nimene nu pôte tăgădui italienilor este acela că vrënd a reinviă tragedia antică, au creat opera și apoi au introdus-o la toate popórele Europei fără excepțiune și chiar în alte părți. Dar aprópe pretutindene, puțin timp după aparițiunea operei italiene, nu întârzie a apăre încercări de o operă națională; astfel în Franca, în Germania, în Anglia, în Rusia, în Spania, pretutindene în fine.

Décă inse se găsiu ómeni pe care rațiunea și iubirea de țera îi făceau a-ș dice: E admirabilă această manifestatiune artistică, dar ar fi și mai pre sus, și frumusețele ei accesibile tuturor fiind în limba țerei; decă încercările lor erau primite cu entusiasm la început, ei nu întârziău a întelni adeverați dușmani nu numai în acei pe care voiau a-i înlocui, dar și în puternicii țerei, partisanii totdauna a ceea ce vine de peste hotare.

Astfel vedem pe francezul Cambert, creatorul operei franceze, silit a-ș părăsi țera în fața intrigelor italianului Lulli; astfel vedem în Londra în sec. 17, compositorii englezi de valóre, ca Cooke, Mathew Lock și chiar Porcell, surguniți pe scene de mâna a 3-a pe când lumea mare își desértă punga pentru trilirile și gargarismele cântăreților italieni; astfel «la repertoriul operei din Madrid în periodul dela 1738 și până la 1851 nu vedem nici un nume spaniol și acesta pentru a face loc la un număr cu adevărat de necređut de platiudini italiene»¹ În fine resfoind istoriile musicale a tuturor țerilor Europei, vom găsi la toate o luptă crâncenă, la unele chiar reînviă în diferite rânduri, între partisanii operei streine și cei ai operei naționale.

Cum inse pare că la urmă dreptatea învinge totdauna, toate aceste țeri își au astăzi dramele lor lirice naționale și fără a contestă nici unul din meritele operei italiene, nu i se pôte acordă acela de a fi mai pre sus de manifestatiunile artistice a celorlalte țeri.

În România, trupe de operă apar la începutul secolului și naturalmente găsiindu-se și la noi ómeni iubitori de țera și de limba țerei, n'au întârziat a apăre și la noi încercări de operă în limba română.

Astfel deja în 1838 vedem în Iași opera «Norma» tradusă, reprezentată de elevii conservatorului filarmonic. Apoi mai târziu, chiar la teatrul național, dându-se diferite piese, care riguros vorbind, afară de «Baba Hîrca», n'ar fi decât niște vodeviluri, dar sânt primele încercări de musică scrise pentru teatru pe un text român.

Cu cât ne apropiem de timpul de ađi, cu atât dăm de încercări mai seriose; prin 75 apar operete franceze traduse, apoi mai târziu opere comice ca «Olteanca», «Fata razeșului» de dl E. Caudela; prin 80 se formă în Iași o societate lirică în scopul final de a se formă o operă română, și decă rezultatele au fost aprópe nule, încercarea nu a existat mai puțin.

Încercări analóge ca și cele din Iași s'au făcut în București; dar o încercare mai serioasă de a se înființă o operă română în București nu datéză decât de pe la 79 când dl G. Stefănescu, numit compositor și șef de orchestră al teatrului național de cătră principele Ión

Ghica, pe atunci director general al teatrului, a putut să-și puie în practică ideia sa de predilecțiune: a încercă înființarea unei opere române. Astfel vedem mai întei operete și mici opere comice, ca «Nunta Janetei» de Massé, «Buna séra vecine» de Poise, «Stafia» de Adam, și altele; apoi feerii ca «Lampa minunată», «Fata aerului», opere comice ca «Olteancă», «Hatmanul Baltag» de dl E. Caudella, ș. a. În fine în 1885 apare opera «Linda din Chamounix», cu artiști români elevi ai dlui Stefănescu, afară de rolul Lindei, ținut de dra Carlota Leria. De altmintrelea iată distribuțiunea acestei opere: Pierot—dna Al. Stefănescu, Marchisul—Iulian tatăl, Viconte—dl Gabrielescu, Rectorul—dl Teodorescu.

În urma acestei reprezentațiuni direcțiunea convingându-se că există elemente române pentru operă și în anul următor se represintă «Lucia», «Linda», «Traviata», «Faust», «Ernani», «Fra Diavolo», «Studentul cerșitor» ș. c.

Anul următor inse lupta reincepe, seu mai bine đis trupa română e dată pe planul al doilea, căci decă se forméză sub dl Serghiade o așa numită trupă română, actorii principali sânt italieni și dintre români nu figuréză decât dnii Gabrielescu și Teodorescu, în roluri secundare și parte din cor.

În 88 licărirea începe a se lumină din nou și în 89 reincepe din nou stagiunea lirică română represintând «Lalla Roukh», «Marta», ș. a. între care «Baronul Țiganilor» care obține peste 50 de reprezentațiuni. Dar sântem în periodul luptelor; opera italiană se readuce, se subvenționéză și decă în anul trecut au fost încercările companiei lirice române, lucrurile sânt prea recente pentru a le mai aminti.

Opera italiană a plecat din București cu un deficit relativ enorm, deficit de sigur regretabil; inse plecând opera italiană, maistrul S Petrino, șeful ei de orchestră, a cerut dela minister o subvențiune pentru a readuce la érna viitoare o nouă trupă. Nu cunoșcem rezultatul ce a obținut această cerere, dar ea a produs o adevărată rescólă între musicanții români din București, cari au cerut dela corpurile legiuitoare, că decă este a se da o subvențiune, să se deie societății lirice române. Încercările ce s'au făcut până acum au dovedit că ar fi timpul pentru stabilirea operei române și decă ar fi de acei cari ar spune că elementele existente n'ar fi suficiente, li se pôte respunde că străinii găsec între români interpreți de valóre, de ce românii nu ar găsi? Încercările deja făcute au dovedit că nici compositorii n'ar lipsi, și apoi decă n'ar fi suficienți, nici odată mai bine decât acum nu s'ar puté aplică proverbul: «L'occasione fa... l'artista». Fără a impinge dorința de a vedé realizată opera națională până în a dice: nu ne trebuie trupe străine, đicem din contra: Poftim; în București și în Iași și ori unde, o trupă de artiști buni va fi bine primită; dar vie pe spesele ei, fără subvențiuni; vie o trupă de artiști, aibă pretenții conforme cu valórea lor, vie fără nici o turmă de parasiți impregiurul lor și nu vor da faliment, nici ei, nici cei ce-i vor aduce. Dar ca o trupă de musicanți să întreție întreg corp de artiști ai piciorilor, e greu; lumea care merge la operă, merge pentru musică și chiar, fără a fi în fruntea progresului, nu prea gustă musica destinată a ajunge la urechi trecënd prin picioré; atât lojele cât și mai toate celelalte locuri fac puțin cas de balet, care totdauna pôte fi suprimat fără daune, mai cu sémă când nu ar puté fi dat decât mai jos de mediocru;

² H Lavoix.

singur cele întei rënduri a stalurilor de orchestră consideră baletul ca lucrul principal al operei, dar aceste lornete, ori cât de persistente ar fi, nu sânt in deajuns pentru a susține un întreg corp de balet.

Deci, faceți artă, onorabililor, și nu veți pierde deci de mii de franci și nici nu veți ave nevoie ca guvernul să ve deie deci de mii; iar decă voii să faceți altă ceva decăt artă, atunci lucrul ve privește, numai nu-l luați și nu-l dați drept artă.

Căt pentru idea musicanților români din București, ori ce român ar trebui s'o susție și nu putem decăt s'o aplaudăm, noi care am susținut-o deja cu dece ani in urmă; da, o repetăm, e timpul să se formeze o operă română, străinismul ne-a fost funest in musică, mai lăsați-l la o parte; decă merită a fi studiat și imitat, pentru acésta modelul să-l luăm la sursă, căci ceea ce ni se trimite, atâția ani ne-au dovedit-o, e drojdie séu spumă.

Ilustrațiunile din nr. acesta.

Dans din Helgoland. Helgoland este o insulă stâncosă pe Marea-nordică. Mai de mult a aparținut Angliei, dar apoi acésta a dat-o in schimb Germaniei pentru o provincie din Africa-resăritenă. Helgoland are și o baie de mare, care e mult cercetată. Locuitorii trăesc mai cu sémă din pescuit. Ilustrațiunea din fruntea foii infătoșeză o părechia, care jôcă in costumul lor național, un dans holandez de doi.

Intêlnirea. Scena se petrece in orient, țera dragostei infocate. El și ea se iubiră de mult, dar o nențelegere a innorat viața lor senină. N'au vorbit unul cu altul, ba nici nu s'au vëdut. Odată inse din intêmplare se intênesc pe pod; nu mai e chip să se ferescă, nici nu vreu, intêlnirea neașteptată a mânat norii, ei uită tot și fericirea s'a intors la moment.

LITERATURĂ și ARTE.

Șciri literare și artistice. *Di I. L. Caragiali* a scris o nouă comedie, intitulată «O sócră». — *Di V. G. Moga*, profesor de economie la București, a dat la lumină acolo o broșură intitulată »Noțiunile elementare asupra diferitelor feluri de arbori de pădure». — *Școla de arhitectură din București* a deschis la Ateneu o expoziție a desemnlor elevilor ei, făcute tôte prin concurs.

Anton Pann. A apărut la București: «Viața și activitatea lui Anton Pann» de Teodorescu G. Dem. partea I. Autorul s'a ocupat mult de figura literară a lui Anton Pann și încă la 1891 a publicat in București o lucrare intitulată «Operele lui Anton Pann». Acum ne dă biografia renumitului scriitor popular. Anton Pann s'a născut la 1794 in satul bulgăresc Slivin, din tată de origine român, care se bulgărise in satul numit și din mamă grecă. Pe timpul resbelului rusoturc, la 1806—1809, muma vëduvită fugi cu copiii sei in Rusia și anume in Basarabia. Cei doi copii mai in vërstă fure inrolați in pedestrime și muriră in bătaia dela Brăila. Cel mai mic, Anton, intră in corul de musică al bisericeii principale din Kișineu, căci avea o frumoasă voce de soprano. De acolo mamă-sa îl duse in fugă la București și Anton intră ca paraclisier in biserica Olari, studiând cântul și limbile. La 1820 s'a in-

surat, dar n'a fost fericit in căsătorie. S'a despărțit și a luat alta femeie, fără să se cunune cu ea, care a și murit; el a trăit până la 1854, ocupând diferite funcții biseribesci, inființând o tipografie, in care a publicat o mulțime de scrieri populare.

Premiu pentru filologia română. Diarul parisian «le Temps» dă următorea șcire: Prințul Alesandru Bibescu a dăruit Societății de linguistică din Paris o sumă de 10,000 lei destinată la inființarea unui premiu care să se acorde la fiecare trei ani celei mai bune lucrări asupra «Filologiei române». Acest premiu se va va acordă cărții séu memoriului care va trată in chipul cel mai aprofundat o chestie privitoare la limbile neolatine și cu deoseaire la limba română. Cărțile séu memoriile ce se vor pune la concurs vor trebui să fie scrise in franțuzește ori latinește. Premiul acesta se va da pentru prima óră in 1897.

Expoziția Jiquidii la București. Cunoscutul pictor Jiquidii a eeschis la București o espozitie in strada Nouă nr. 2. Jiquidii, ca pictor, își desfășură in mod natural și original talentul seu, colorând cu aceeaș sinceritate o paletă cu tonuri sigure și clare, cum de ușor transmite pânzelor sale, realitatea și impresiunile naturii. Viața de țéră și dela mahala, sânt reprezentate cu colorii așa de reușite, iar motivul așa de real, incăt cred că acésta-i va fi specialitatea in picturi de oleiu, cum odinióră desenerile umoristice și tipurile îl făcură așa de cunoscut, — așa de neintrecut. După cum îl putem judecă din expoziție, Jiquidii e tipul nervos al artistului, care vecinic e in mișcare, lacom de a vedé și esprima totul; iar pasionat cum e pentru artă, se va înalță acolo, unde ori ce artist născut ajunge.

TEATRU și MUSICĂ

Șciri teatrale și musicale. *Di Trăian Mureșianu*, tinerul bariton, va da in curênd un concert in orașul Galați. — *Di Wachmann* a anunțat pentru primăvera acésta opt concerte simfonice in Ateneul Român din București. — *Di Dinicu*, violoncelistul Curții din București, a plecat la Berlin, ca să dea acolo 2—3 concerte. — *Sarasate*, celebrul violinist, va da țilele aceste doue concerte la București. — *Di V. Negruț*, profesor in Iași, a prezentat comitetului teatral de acolo o comedie originală in 3 acte intitulată: «Frigurile alegerilor». — *Artistul D. Dinicu* din București a primit dela regele Carol brevetul de violoncelist al Curții regale. — *Trupa de operete din Craiova* a inceput să dea la București in teatruLiric o serie de reprezentațiuni.

Corul din Chisetu. cel mai renumit cor de plugari, a arangiat acolo in dumineca trecută un concert și reprezentație teatrală. S'a jucat piesa «Cinel-Cinel» de V. Alesandri și s'au cântat următorele piese: «Dis-a badea» tecstet de Musicescu; «Hora Crisanei» cor micst de I. Vidu; «Trecui valea» cor micst de I. Mureșianu; «Frunđuliță» secstet de Musicescu; «Moș bërân» secstet de acelaș. Se n'țelege că corul a fost escelent. Apoi a urmat jocul.

Concert la Chișoda. Tinerimea română din Chișoda a arangiat acolo la 25 februarie (9 martie) un concert popular, cântând cvartete de Dima, Tudor cav. de Flondor, G. Ventura și I. Mureșianu, și declamând poesii de Iulian Grozescu. După concert a urmat joc, cu care ocaziune s'a jucat și Călușerul și Bătuta.

Un teatru nou la Iași. Încă nici n'a inceput să se clădescă noul teatru național in Iași și iată că

e vorba să se mai facă un teatru. «Eden» e numele ce s'a ales pentru o nouă sală de teatru și concert, care se va clădi din inițiativă privată, prin acțiuni. Această sală va fi gata pe novembre viitor.

BISERICĂ ȘI ȘCOLĂ.

Autonomia catolică și biserica gr. c. română

Drept întregire la cele ce-am scris în nr. trecut, adaugem, pe temeiul informațiilor primite, că părintele canonic gr. c. oradan Paul Vela nu ca reprezentant al capitolului a luat parte în Budapesta la ședința comisiunii de trei-șeci pentru punerea la cale a autonomiei catolice, ci ca singurul membru numit de Maj. Sa în aceea din întreaga provincie mitropolitană gr. c. română. Părintele canonic Vela a declarat, că primind cu devoțiune ordinul Maj. Sale, s'a prezentat, de și nu înțelege, că, fiind dsa canonic gr. c., din ce cauză a fost poftit în o comisiune menită d'a se ocupa cu afacerile de autonomie ale bisericii romano-catolice. Totodată a observat, că diecesa gr. c. de Oradea-mare, fiind parte întregitoare organică a provinciei mitropolitane gr. c. de Alba-Iulia și Făgăraș (Blaș.) dsa nu se simte competent a lua parte la niște stabiliri, care în ori ce privință ar tinde să schimbe poziția canonică a diecesei gr. c. de Oradea-mare; de aceea s'a rugat, ca înfățișarea sa să nu se considere prejudețioasă în nici o direcție. Tot ce mai adaugem este, că această declarațiune s'a făcut cu șcirea și cu autorizatiunea tuturor capilor actuali ai bisericii gr. c. române.

Sedință publică. Societatea de lectură a studenților dela școlile medii din Brașov a ținut în duminică trecută o ședință publică în sala cea mare a gimnasiului. Ședința a fost deschisă de profesorul dr. Iof. Blaga, după care studenții au declamat poesii și au cântat cvartete, iar unul a citit o lucrare a sa.

Școlă română de fete în Cernăuți. Societatea doamnălor române din Bucovina desvôltă o activitate foarte rodnică pentru deschiderea unui internat de fete și zidirea unei școle de fete în Cernăuți. Locul unde se va zidi școlă și internatul s'a și cumpărat, într'o parte mai retrasă, dar foarte sănătoasă a orașului. Se speră, că nu peste mult se va pute începe și zidirea.

C E E N O U ?

Hymen. Dl *Septimiu Albini*, prim-redactor al ziarului «Tribuna», duminică la 4 martie s'a cununat în Sibîiu, cu dșora Aurelia Roman, fiica reposatului Visarion Roman, intemeiatorul «Albinei». — Dl *Ioan Șerban*, proprietar în Brad, la 4 martie n. s'a cununat cu dșora Leônida Feieru. — Dl *Ioan Rusu* și dșora Maria Zimveliu s'au cununat la 4 martie în Zagra. — Dl *George Lupu*, ales preot în Roșia, s'a logodit cu dșora Valeria Decean în Sibîiu.

Știri personale. Dl *V. A. Urechia* la 15/27 februarie a serbat a 60-a aniversare a nașterii sale și a 45-a, de când a apărut pe terenul literar. — Dl dr. *Absolon Feieru*, medic român în Baniia, Banat, a făcut de curând o operație foarte norocoasă; a operat pe o femeie bătrână din comuna Prilipeț, care de mai mulți ani a fost orbă de amândoi ochii; acuma bieta vede iarăș.

Majestățile Lor în Franția. Impăratul și regele Francisc Iosif a sosit în săptămâna trecută la Menton în

Franția și îndată s'a dus la Cap St. Martin, unde împărătésa și regina Elisabeta petrece de câteva zile. Tot acolo, monarcul a vizitat și pe fosta împărătésă Eugenia. Președintele republicii franceze a salutat pe monarcul nostru prin o depeșă plină de căldură, la care acesta a răspuns în aceiași termeni.

Regina României vindecată. O telegramă sosită dela castelul Segenhaus din Neuwied anunță că regina Elisabeta e pe deplin restabilită. Regina și-a exprimat dorința de a se întorce cât mai curând în țară. Se crede că această întorcere e definitiv ficsată pentru finele lunii aprilie, când regina va veni împreună cu regele. În adevăr, regele se va duce în cursul lunii martie la Sigmaringen și Neuwied.

Basarul doamnălor române din Cernăuți. Societatea doamnălor române din Bucovina, în frunte cu prezidenta dna E. de Popovici, a arangiat la 2 martie n. în Cernăuți un bazar, în folosul școlei române de fete din orașul acela. Bazarul a reușit splendid și a produs pentru scopul numit peste 2500 fl. Damele vindeau în șatre tot felul de obiecte. La beuturi recori-tore eră: dna Tabora cu dșorele Cucinschi și Miculi; dna Const. de Popovici cu dșorele Janoš și Korn; la prăjituri dna A. Mitchievici, cu dșorele Knoll și E. Onciul; la tutungerie dna dr. V. Popescu și dșorele Manescul și Heinrich; la industria națională dna dr. I. de Volcinschi și drele de Vasilco și Stefanovici; dna Maria Țurcan și drele Tomiuc și Mandicevschi; în chioscul de cafea dnele Catinca de Grigorcea, de Terstyanski și Szyminovicz; la șampanie dna Gantkievicz și drele Miculi; în bufet dnele Olga de Grigorcea, A. de Mustatza, Virginia Țurcan și A. Drogli. Dnii G. de Panta-sie, C. Stefanelli, G. Găina, Pașcan și D. Popovici au jucat piesa «Spiritul bunicei». Au fost mult aplaudat și panoptical cu cele trei grupe de figuri de cêră și anume «Impărătésa romană la toaletă»; «Una mie și o nopti» și «Corul de ângeri». Mare succes a avut «Alaiul țigănesc» și «Plecarea miresei la casa mirelui». Voivodésa țiganilor, pe care o duceau sus, a fost dra Vanda Volcinschi, iar cele șese țigance care au jucat: dna Mitchevici și drele Cucinschi, Onciul, Lupul, Procopovici, Zotta. Dra Mandasevschi a cântat cântecul «Sunt țigancă». Mireșa în tabloul «Plecarea miresei» a fost dșora Mandasevschi, gătită în costum foarte elegant; a încântat publicul și cu cântecul «Obosit de munca zilei», iar dl Dure a cântat «Ochii albastri». Apoi a început balul, care a ținut până dimineța.

Institute de credit. *Timișana* din Timișóra ș-a ținut adunarea generală în sâmbăta trecută, la 3 martie, constatându-se că institutul face progrese mari. Acționarii capetă 8%. Prin adaugerea fondului de rezervă la capitalul social, acesta s'a urcat la 100,000 fl.; prin urmare acțiile în valoare de 50 fl. se vor schimba cu altele de câte 100 fl. Și tot mai rămâne un fond de rezervă de 9,130 fl. Pentru scopuri culturale s'au dat 780 fl. — *Șoimușana* se va numi un nou institut de bani, care se înființeză în comuna Șoimuș, cu un capital de 25,000 corone, împărțit în 500 de acțiuni de câte 50 de corone. — *Albina* din Sibîiu înainteză cu pași repeși; anul trecut a avut un profit curat de 115,259 fl. 37 cr. — *Cassa de păstrare din Oravița* se va intruni la adunare generală în 12 martie n. Capitalul social 100,000 fl., profitul curat 12,593 fl. 64 cr. — *Auraria* din Abrud va ave adunarea sa generală în 21 martie. Capitalul social 30,000 fl., profitul curat 9,189 fl. 28 cr. — *Hațegana* din Hațeg va ține adunare generală în 22 martie. Părți fundamentale 18,850 fl., profit curat 8442 fl. 41 cr.

Necrológe. Sofia de Dunca, văduva lui Stefan Dunca de Sajo, fost spătar în România, a încetat din viață la Brașov la 5 martie n. Îl geleşce fiica dna Constanța măritată Schiau și fiii Titus și Aurel Dunca. — *Vasile Pop*, paroc gr. or. în Lupóia, comitatul Bihării, a murit la 3/15 februarie, în etate de 51 ani. — *Ioan Bogoevici*, paroc gr. or. român în Bania, a reposat în etate de 72 ani; îl plâng de ce fii și fiice.

Un op strălucit despre economiă și grădinărit. Catalogul din anul acesta al firmei Edmund Mauthner, negoț de semințe din Budapeșta, póte fi numit o lucrare strălucită, deóre-ce conține 90 ilustrațiuni în colorii cu explicațiile necesare. Șeful acestei firme a fost véra trecută în America și a studiat organizația firmelor de acolo și s'a convins că și la noi este de folos practic, ca publicului să i se prezente produsele în icóne, chipuri fidele după natură. Acest catalog e chemat a produce, în ce priveșce descrierea plantelor, mari schimbări. Cunóșcem atâtea plante, dorim să le avem, nu le șcim numirea și de aceea nu le putem procurá. După catalog, pe baza ilustrațiilor fidele după natură, se pot cunoșce fórté bine plantele, se póte șci numele și cetí descrierea lor. Firma de semințe Edmund Mauthner trimite tuturor doritorilor acest catalog gratis.

CARNEVAL.

Carnevalul din București. A treia serată dansantă a curții din București s'a dat la 28 februarie n., luând parte 700 de persóne din societatea alésă. Dansul începú cu Pavana, dansând principele Ferdinand și principesa Maria în capul colónei, urmați de celelalte párechi. Principele Ferdinand erá îmbrăcat într'un costum de mușchetar (Ludovic XIII.) iar principesa Maria în costum de marchisă (Ludovic XIII) Apoi s'a jucat «Menuetul» în costume admirabile. Principele Ferdinand, îmbrăcat în costumul de oficer al gardei imperiale (de pe timpul împératului Frideric cel mare) a dansat cu domnișóra Carp. După acéșta a urmat dansul la «Vilegeoise», la care au luat parte 16 párechi, între care și principesa Maria, care purtá un splendid vestmént de țerancă germană (paysanne de la foréte noire) iar dșórele purtau costume slovace, svedeze, germane, spaniole, tiroleze etc. Persónele, care n'au luat parte la acéste dansuri erau aședate: dómnele pe lângă colonadă, pe scaune, iar la spate domnii. În partea despre sala tronului, incungiurată cu flori erá aședată orchestra. La drépta regele incungiurat de casa civilă și militară, corpul diplomatic, domnii miniștri ai țerii etc.

Bal costumat în Oravița. Reuniunea română de cântări și musică din Oravița-montană va arangia acolo duminică la 11 martie bal costumat în otelul «Coróna Ungariei». Cu asta ocașiune corul micst va cântá din opereta «Apa-june», de R. Genée și C. Millócker, următórele: 1, «Clopót suná» cor și couplet (sopran dra Iul. Dragoescu și tenor dl Const. Cucu.) 2, «Apa-june se chiamá omul bun» baladă (solo pentru sopran esec. de dșóra Iul. Dragoescu) și cor. 3. «Corul bróșcelor» și coupletul: «Rătăceșce prin bézna» (solo pentru alt esec. de dșóra Ana Stepan) și cor. După acéșta urméză joc.

Bal la Sas-Sebeș. Tinerimea română din Sas-sebeș va arangia acolo ađi sâmbătá la 10 martie o petrecere cu joc în sala restaurațiunii Stolz. Damele au fost rugate să se presinte în toaletă de promenadă ori în costum național. Venitul în folosul reuniunii române de cântări.

OGLINDA LUMEI.

Cronică mică. Gladstone, ministrul-president al Angliei, ș-a dat dimisiunea din postul seu, căci a îmbétrănit, are 84 ani, din cari 62 a petrecut în serviciu politic. Următorul lui este lordul Rossenbery, fostul ministru de esterne. — *Paul Bataillard*, un francez filoromân, care a apérat alătura cu Michelet și Quinét drepturile românilor, a murit la Paris, în sêptémána trecută.

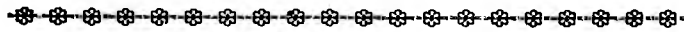
Un dar japonez reginei Victoria. Impératul Japoniei are intenția de a dáruí suveranei Angliei un căne din rasa dísă, «Miu». Aceste animale sânt mici cât un șórice și au un pěr negru și mătásos, fórté mult căutate în tótá lumea fiind, că se găseșc fórté rar și costá sume în adevér fabulóse. Impératul însărcinase de câtva timp pe doi funcționari ca să găseșcá un căne demn de a fi dáruit reginei; și acei funcționari după cercetări de trei luni de đile au găsit acest mic căteluș în orașul Nagorsa. Mikado în persónă a esaminat animalul în chestiune și s'a declarat pe deplin mulțumit. Cănele imperial va fi peste câteva đile, imbarcat pentru Londra.

Coróna unei milionare. Dómna Vanderbilt, de care am mai vorbit, a cumpérat dintr'o bijuterie din Brood-Way, la Londra, faimósa coronă cumpératá dela împératésa Eugenia cu puțin înainte de inccperea resbelului din 1870. Dna Vanderbilt mai avea deja alte doue coróne fórté frumoșe: una cumpératá direct dela o principesă germană; cealaltă pe care ea o preferá și o pórtá mai adesea, este o diademă care are aceeaș formă ca aceleia pe care o pórtá regina Victoria, când deschide parlamentul. Acéșta minune a artei fabricată la Londra, nu costá pe dna Vanderbilt decât 60,000 de lire sterline adică un milion și jumétate de franci. Coróna ex-impératésa Eugenia a costat-o mai puțin adică un milion. Acéșta coronă este compusă din doue mii de pietre montate în chip fórté fin pe argint îmbrăcat cu aur; greutatea pietrelor variézá între un sfer de carate și opt carate; piétra din mijloc cântáreșce 15 carate. Coróna are o 'circonferință de 20 de centimetrii, ea e compusă din foi de violete și are ca ornament central un buchetaș de violete în mijlocul căruia strălucéșce un diamant de 18 carate.

Un nou dans. Sub inalta protecție a lui Vilhelm II, s'a inventat la Berlin un nou dans, căruia împératul Germaniei i-a dat numele de «Gavotta Lăncierilor». Acest dans s'a jucat pentru prima órá la curtea din Berlin, de mai multe párechi coreografice dela opera regală, în prezența împératului și a contelui de Hochberch, singurii spectatori. «Gavotta Lăncierilor», va substituí de ađi înainte cadrilul oficial care se jucá la curtea din Berlin și va deveni un dans de modá în salónele berlineze.

Rěșbunarea unui actor. Điarul «Nororossiski Telegraph», din Odesa, isroriseșce următórea anecdótá: Un critic musical și dramatic tratase de curénd cu multá asprime o trupă ruséșcá de operete care da representații într'un teatru din acel oraș. Criticul în special đisese că un anume Lienoff, unul din principalii artiști ai trupei vorbeșce printre đinți astfel că nimeni nu înțelege ceea ce el spune. Intr'una din serile trecute, la sfěrșitul primului act al unei producțiuni, domnul Lienoff se apropiá de marginea scenei și apostrofá pe critic care se aflá într'un stal I, în acest chip: — Ești așá dar acel idiot, care điceai că eu nu pronunț vorbele decât pe jumétate și că nu poți să înțelegi cu-

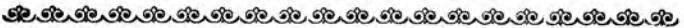
vintele ce eu spui? Ei bine să vedem dacă poți să me pricepi acum când ȳic că ești un prost, un dobitoc, etc. Ești un bețiv. — Urmă după aceea o scenă foarte sgomotosă. Actorul a luat toate scaunele și lucrurile de pe scenă și le-a asvêrlit în capul criticului. — Scandalul s'a spart prin arestarea atât a criticului cât și a artistului.

MENAGIU.

Spelarea oglinșilor. Dacă voim să spelăm oglinșile bine și curat, atunci luăm puțin praf de cretă bună, îl disolvăm în apă, o lăsăm puțin să se așede; după aceea turnăm cu precauțiune lichidul în alt vas, muiăm un petec de pânză de in în ea și spoim oglinda. După ce s'a uscat, o frecăm cu o flanelă bine. Este de observat de a stôrce cârpa bine, ca să n'ajungă lichidul în dosul oglinșii și să o strice.

A face supă fără de carne. Punem într'o olă un litru de apă cu sare și piper; radem doi trei cartofi și morcovi cruși amestecând mereu până la fierbere. Lăsăm să fiêrbă apoi o oră. În momentul de a se servi, se tórna doue gălbenușuri de oue și un litru de lapte cald. Amestecăm bine și aruncăm câteva cogi de pâne prăgita.

Ghicitură de nume.

* De Augusta V. Vlădușiu.

Olimpia, Cornelia, Ulpia, Valeriu, Romul, Irina, Titus.

Numele aceste să se așede așá unul sub altul, ca din inițialele lor să iêsă al 8-le nume.

Terminul de deslegare e 1 aprilie. Intre deslegători se va sortí o carte.

*

Deslegarea logogrifului din nr. 22 an. tr.:

Timișu
Români
Agatornic
Napoleon
Sebenico
Ieremie
Laonica
Vulturul
Alfonso
Novac
Iași
Aron

Deslegare bună primirăm dela dómnele și domnișorele Amalia Crișan, Iosefina Popescu, Maria Pop, Aloisia Russu, Maria Câmpian, Mina Pop și dela dnii Matei Macovei, A. Petra-Petrescu, Dionisie Liuba, C. Antoniaade.

Premiul l'a dobândit dna Maria Pop.

Calindarul sêptemânei.

Dumineca lăsatului de brânză, Ev. dela Mateu, c. 6, gl. 8, a inv. 8.

ȳiua sêpt.	Calindarul vechiu	Călind. nou	Sórele
Duminecă	27 Păr. Procopie	11 40 Mucenici	6 20 6 0
Luni	28 Păr. Vasilie	12 Constanța	6 12 6 1
Mărți	1 Cuv. Eudochia	13 Ernest	6 18 6 2
Mercuri	2 Mart. Theodot	14 Matilda	6 16 6 4
Joi	3 Mart. Eutropiu	15 Cristof	6 14 6 5
Vineri	4 Cuv. Gerasim	16 Henrieta	6 12 6 6
Sâmbătă	5 Mart. Conon	17 Gertrud	6 10 6 8

Poșta redacțiunei.

Sucêva. Pentru nr. acesta a sosit târđiu; va urmă în cel viitor. Salutare!

Blaș. Aceste încă nu ating nivel publicității. Póte mai târđiu vei reuși.

Hălmașiu. Nu le putem întrebuința.

Turda. Cea rotundă nu se póte, căci n'avem astfel de semne în tipografie.

Sibiú. Unei domnișore. Regretăm că nu se póte. Trimite-i-o de-a dreptul într'un plic.

Dnei A. G. Da. Anul acesta este un an jubilar pentru «Familia», anul al 30-lea.

Proprietar, redactor respunđător și editor:
IOSIF VULCAN.

Fondată în 1850.

CAROL DELL' ORTÓ

*negustorie de sêmênțe, la »Cununa Verde«
sêmênțe economicele, de grădini și de flori, de calitatea
cea mai bună.*

Am onórea a recomandá onorab. public economical *semênțele mele de lucernă francesă și ungu-rêscă fără tortoșel, sêmênțele de trifoiu roșu stirian, asemenea veritabilele și de nou îmbunătățitele sêmênțe de napi de nutreț Dobios oberdorffiani, Mamut-urieș de soiul cel mai plăcut, de forma unei sticle, semilungureți, pentru cari garantés.*

Am la dispoziție sêmênțe de *ierbă engleză, care se póte cosi de trei ori, de pașiște și mestecătură de ierbă decorativă.*

Așteptând cu cea mai mare promptitudine coman-dele onorab. public economical, remân

cu stimă deosebită

Carol Dell' Ortó.

Orade-mare, piața St. Ladislau, casa Kovács.

La dorință trimit franco contocurenturi ilustrate. Comandele provinciale se efectuează repede și punctual; nu se compută spese de impachetare.

Semênță de cânepă en gros și en detail.